

Stockholm, 2018-10-10

RFSU:s remissvar över betänkandet “Att bryta ett våldsamt beteende – återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld (SOU 2018:37)”

Inledning

RFSU tackar för att ha fått möjligheten att lämna kommentarer över rubricerad SOU. RFSU är en partipolitiskt och religiöst obunden folkrörelse med uppgift att sprida en positiv, bejakande och öppen syn på samlevnads- och sexualfrågor. Vi arbetar med utgångspunkt i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) för ett jämlikt och jämställt samhälle där sexualitet är en källa till glädje och njutning i människors liv. RFSU bildades 1933 och är en medlemsorganisation med cirka 20 lokalföreningar runt om i landet.

Sammanfattning

RFSU kommer inte att svara på alla delar av utredningen utan endast de delar som vi finner relevanta för vår verksamhet samt delar där vi har kunskap om.

RFSU tillstyrker att Regeringen ger i uppdrag till Socialstyrelsen att ta fram kunskapsstöd, vägledning och rekommendationer om förändringsarbete med våldsutövare inom socialtjänsten och hälso-sjukvården.

RFSU tillstyrker. Eftersom Hälso- och sjukvården har behandlingsansvaret för människor med psykiska problem bör ansvaret i större utsträckning ligga på Hälso- och sjukvården att erbjuda behandling för personer med våldspenetrering.

RFSU tillstyrker förslaget om att det på Socialstyrelsen ska inrättas ett Centrum för samordning och kunskapsutveckling kring förändringsarbete med våldsutövare.

14 Förslag

14.1 Tydliggörande av ansvar för socialtjänsten och hälso- och sjukvården samt utveckling av arbetet

14.1.1 Ansvar för insatser till personer som utsätter närstående för våld ska framgå av socialtjänstlagen

Förslag: 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (2001:453) utökas med en bestämmelse om socialnämndens ansvar för insatser till personer som utsätter närstående för våld i syfte att dessa personer ska sluta att utöva våld.

RFSU tillstyrker att Regeringen ger i uppdrag till Socialstyrelsen att ta fram kunskapsstöd, vägledning och rekommendationer om förändringsarbete med våldsutövare inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

14.1.2 Hälso- och sjukvården bör i större utsträckning arbeta med våldsproblematik

Förslag: Regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram kunskapsstöd, vägledning och rekommendationer om förändringsarbete med våldsutövare inom socialtjänsten, hälso- och sjukvården, Kriminalvården och Statens Institutionsstyrelse. Regeringen bör därtill ge Socialstyrelsen i uppdrag att utreda innebörden av psykosocialt stöd, psykosocial behandling och psykologisk behandling samt gränsdragningen insatserna emellan och ansvarsfördelning mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård avseende detta. Regeringen bör då också överväga behovet av att bemyndiga Socialstyrelsen att reda ut oklarheter i gränsdragningsfrågor och liknande genom föreskrifter och allmänna råd. 5 kap. 7 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) utökas med en fjärde punkt om att barns behov av egen information särskilt ska beaktas, om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med utövar våld eller begår andra övergrepp mot barnet eller mot en närstående till barnet.

RFSU tillstyrker. Eftersom Hälso- och sjukvården har behandlingsansvaret för människor med psykiska problem bör ansvaret i större utsträckning ligga på hälso- och sjukvården att erbjuda behandling för personer med våldsproblematik. Det är ett känt faktum att den som utsätter närstående för våld löper mycket stor risk att göra det igen. Vilket betyder att om våldsutövaren inte får behandling och kan ändra sitt beteende kommer våldsspiralen att fortsätta och de utsatta (ofta kvinnor och barn) kommer att utsättas igen. Om samhället verkligen vill förebygga återfall hos personer som utsätter närstående för våld är det ett måste att även våldsverkarna erbjuds behandling.

14.4 Centrum för samordning och kunskapsutveckling kring förändringsarbete med våldsutövare ska inrättas hos Socialstyrelsen

Förslag: Ett centrum för samordning och kunskapsutveckling kring återfallsförebyggande insatser för personer som utsätter närstående för våld behöver inrättas. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att driva ett sådant centrum. Socialstyrelsen ska samordna utvecklingsarbetet inom myndigheten samt arbete som bedrivs hos andra kompetenscentrum och kunskapsbärande myndigheter. Ett sådant centrum för samordning och kunskapsutveckling ska:

- ta fram kunskapsstöd, vägledning och rekommendationer för identifiering av, risk- och behovsbedömning för samt insatser och behandling till personer som utsätter närstående för våld
- i samarbete med Kriminalvården och andra relevanta aktörer utveckla och förvalta behandlingsprogram för personer som utsätter närstående för våld

- ansvara för att i samarbete med Kriminalvården och andra relevanta aktörer ta fram en ordning för granskning och godkännande av behandlingsmetoder
- i samråd med SKL och andra relevanta aktörer utarbeta en modell för specialiserade mottagningar för våld mot närstående
- ansvara för att erbjuda utbildning av personal som ska använda arbets- och behandlingsmetoderna som godkänts
- ansvara för uppföljning och utvärdering av insatser och behandling för våldsutövare samt utveckla metoderna utifrån resultaten av uppföljningen och utvärderingen
- följa forskningen på området i Sverige och internationellt och söka samarbeten med lärosäten kring högre utbildning och arbete som för kunskapsläget framåt
- med utgångspunkt i Länsstyrelsen Stockholms pilotprojekt se över förutsättningarna för att upprätta en nationell telefonlinje för hjälp och hänvisning till behandling för våldsutövare
- samråda och samarbeta med andra kompetenscentra med inriktning på våld i nära relationer samt myndigheter och civilsamhällesorganisationer i övrigt med kompetens på området för att utveckla arbetet på området.

RFSU tillstyrker förslaget om att det på Socialstyrelsen ska inrättas ett Centrum för samordning och kunskapsutveckling kring förändringsarbete med våldsutövare. RFSU anser att det är viktigt att man på ett sådant centrum även beaktar sexualitetens roll i våld i nära relationer eftersom forskning och klinisk erfarenhet visar att det så gott som alltid förekommit sexuellt våld där det förekommit våld i nära relationer. Sexuellt våld kan innebära både fysiskt och psykiskt våld. Arbetet på ett Centrum för samordning och kunskapsutveckling kring förändringsarbete med våldsutövare borde därför genomsyras av sexologisk kompetens. Det går ofta inte att särskilja våld i nära relationer från sexuellt våld i nära relationer. För HBTQ-personer finns dessutom en ökad utsatthet för sexuellt våld varför det är av yttersta vikt att det finns kompetens när det kommer till frågor om sexualitet, könsidentitet och könsuttryck i ett sådant här centrum.

Stockholm, 2018-10-10

A handwritten signature in black ink that reads 'Hans Linde'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Hans Linde,
Förbundsordförande, RFSU